

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta
DUDINCE
na roky 2004 – 2013**

DUDINCE

1. ÚVOD

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince bol vypracovaný v súlade so zákonom 503/2001 z.z. o podpore regionálneho rozvoja interaktívnou metódou s cieľom vytvoriť nástroj pre plánovanie, riadenie a monitorovanie realizácie strategických zámerov mesta v horizonte do roka 2013.

Zámerom plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince je na základe sociálno-ekonomickej analýzy, ako aj analýzy zdrojov a ich predikácie definovať ciele, priority, opatrenia a aktivity v nasledujúcom období tak, aby zodpovedali víziám mesta, jeho predstaviteľov a obyvateľov pri čo najefektívnejšom využívaní vnútorných zdrojov. Globálnym cieľom je vytváranie podmienok pre plynulé zlepšovanie hospodárskej situácie mesta a zvyšovanie kvality života jeho občanov.

Jestvujúci potenciál mesta, spočívajúci hlavne vo vybudovaných kapacitách kúpeľných a rehabilitačných zariadení medzinárodného významu vytvára možnosti pre vybudovanie obecnej infraštruktúry pre ďalší rozvoj turistického ruchu a synergické efekty ako nárast zamestnanosti a ekonomického potenciálu mesta.

Pri spracovaní programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince boli použité štatistické, evidenčné a účtovné podklady mestského úradu, územných plánu mesta, program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mikroregiónu Hontianka, program hospodárskeho a sociálneho rozvoja banskobystrického samosprávneho kraja, programové dokumenty pre čerpanie prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ, a ďalšie informácie poskytnuté zo zdrojov mestského úradu Dudince.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja ako strednodobý dokument bude mesto používať ako živý nástroj riadenia a realizácie odsúhlasenej stratégie rozvoja, ktorý sa bude podľa potreby aktualizovať a spresňovať.

2. EKONOMICKÉ A SOCIÁLNE VÝCHODISKÁ

2.1 Socio-ekonomická analýza

2.1.1 Rozvojový potenciál a ľudské zdroje

- Prírodné danosti a história mesta

Mesto Dudince patrí podľa administratívneho členenia do okresu Krupina, ktorý je súčasťou Banskobystrického kraja. Mesto má dobrú geografickú polohu na juhu okresu a kraja leží na hlavnom cestnom ťahu, ktorý má celoštátny význam a v úseku Banská Bystrica – Šahy je súčasťou medzinárodnej turisticko hospodárskej trasy Varšava – Budapešť.

V meste sa vyskytuje niekoľko prameňov minerálnych vôd o teplote 28,5°C obsahujúcich šesť rozhodných minerálnych prvkov, preto sa už dlhé roky využíva v kúpeľníctve. Minerálne pramene so sírnou, uhličitou, hydrouhličitanovo-chloridnou a sodno-vápenatou vodou majú široké indikačné možnosti najmä pri liečení reumatických, srdcovo-cievnych chorôb, pri chorobách pohybových orgánov, ochorenia kĺbov, chrčtice, stavy po zlomeninách ako aj vysoký tlak, kožné a ženské choroby.

Dobrá poloha a teplá stabilná klíma vytvárajú ideálne podmienky na rehabilitáciu a relaxáciu. Okolie kúpeľov je podľa švajčiarskej klasifikácie začlenené do klimatoterapeutickej oblasti so stupňom simulácie 0, má teda sedatívnu, utišujúcu klímu.

Mesto Dudince vzniklo v r. 1960 spojením obcí Dudince a Meroviec. Stará obec Dudince ležala po pravej strane rieky Stiavnica a časť Merovce po jej ľavej strane. Medzi týmito najstaršími časťami vyrástla časť nových Dudiniec mestskejšieho charakteru.

Osídlenie v terajších priestoroch Dudiniec je doložené archeologickými nálezmi pochádzajúcimi od obdobia neolitu.

O využívaní liečivých účinkov minerálnych prameňov svedčí 32 kamenných bazénikov, ktoré boli na území terajších Dudiniec vybudované už v ére Rimanov.

Prvá písomná zmienka o osade Dudince je z roku 1284, v listine z roku 1301 sa spomínajú dve od seba oddelené osady: Horné a Dolné Dudince. terajší názov Dudiniec pochádza z roku 1773. V odbornej literatúre sa Dudince ako kúpele prvý raz spomínajú v roku 1777 v balneografii Liečivé pramene Rakúskej monarchie od profesora Johanna von Crantza. Dudinské minerálne pramene boli súčasťou majetkov feudálnej šľachty. V polovici 19. storočia patrili k panstvu kniežatou Coburgovcov, ktorí však ich výstavbe a rozvoju nevenovali náležitú pozornosť, o čom svedčí skutočnosť, že v roku 1828 boli Dudince miniatúrnou zemianskou dedinkou s 19 domami a 112 obyvateľmi.

Za kúpeľné mesto boli Dudince vyhlásené až v roku 1983.

- **Potenciál obce v oblasti rozvoja výroby a služieb**

Najvýznamnejším potenciálom mesta sú prírodné vodné zdroje, využívané v kúpeľných a rehabilitačných zariadeniach, ktoré spolu s rôznymi rekreačnými zariadeniami a penzióňmi poskytujú dostatok voľných ubytovacích kapacít. Pre rozvoj voľného cestovného ruchu je potrebné dobudovať chýbajúcu infraštruktúru, ktorá by obsahovala ďalšie atraktivity, ako termálne kúpaliská, turistické a cykloturistické chodníky, vonkajšie i kryté športoviská, umožňujúce rozšíriť obdobie sezónnosti využité turistami, aj obyvateľmi mesta a širokého okolia ako aj návštevníkmi liečebných zariadení. Podnikateľský sektor je naviazaný prevažne na cestovný ruch – jedná sa o poskytovanie ubytovacích, rekreačných a pohostinských služieb, obchodu a remeselných služieb. V menšej zastúpené podnikane v oblasti stavebníctva, textilnej výroby a elektrotechnickej výroby. Obchodná sieť je zameraná hlavne na potravinársky tovar a nutné potreby pre domácnosť, sčasti na textilný a obuvnícky tovar. Mesto postráda väčšie nákupné stredisko so širším sortimentom, ktoré by

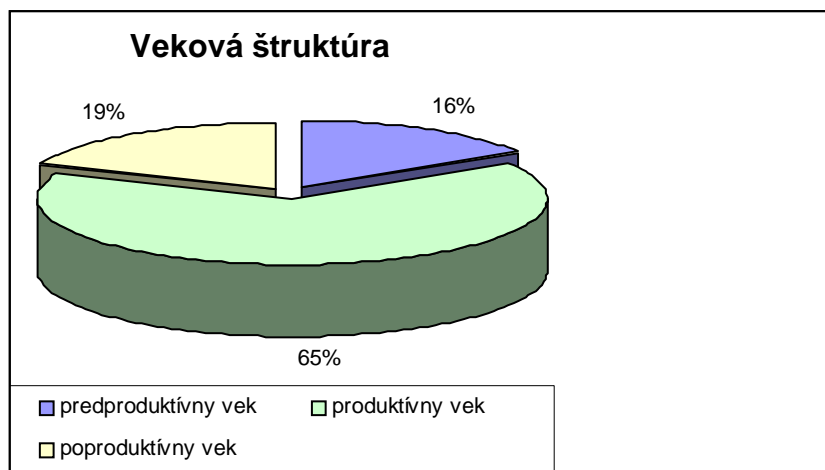
služilo obyvateľom i návštevníkom mesta. Bankové služby sú reprezentované expozitúrami VÚB a Slovenskej sporiteľne, ktoré tu majú aj bankomaty.

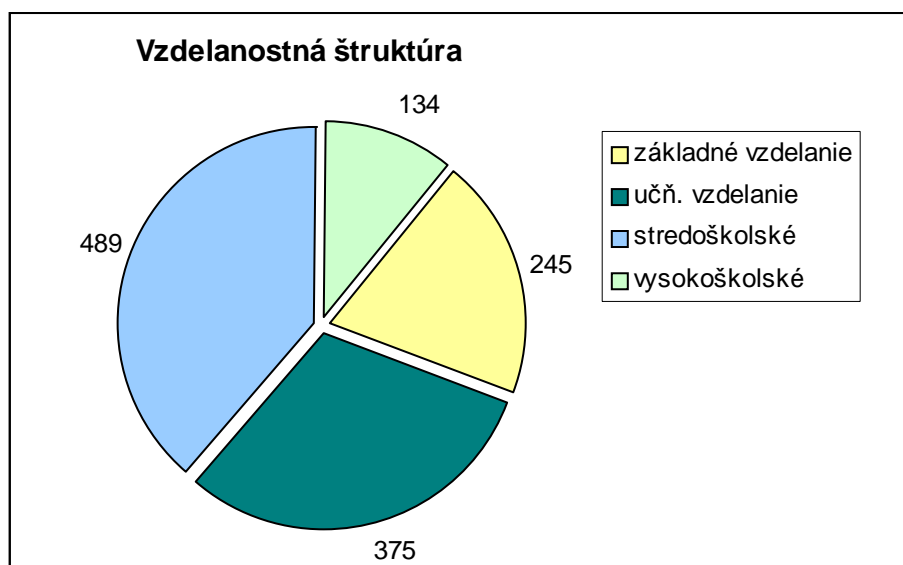
Na území mesta má sídlo poľnohospodárske družstvo Agrohont – je sústredené na pestovanie obilnín, kukurice, strukovín, olejnatých rastlín, viniča, ovocia a zeleniny. Jednotlivo sa vyskytuje aj záhradníctvo a kvetinárstvo. Potenciál pre vytváranie pracovných príležitostí v poľnohospodárstve a agroturistike sa črtá v možnostiach finalizácie poľnohospodárskej produkcie, jej skladovaní a v poľovníctve. Vzhľadom na to, že Dudince sú orientované na kúpeľníctvo, ktoré je obzvlášť citlivé na environmentálnu situáciu bola na území mesta zastavená akákoľvek živočíšna výroba.

- Obyvateľstvo a jeho štruktúra

Vo východiskovom období tvorby plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, vykazovalo mesto Dudince nasledovnú demografickú štruktúru obyvateľstva podľa kríženia veku, pohlavia a vzdelania:

	r. 2001	r. 2003	r. 2004 (odhad MÚ)
obyvateľstvo celkom	1 500	1 502	1 515
- z toho ženy	7 %	797	805
prírodný prírastok	+1	-14	+3
saldo migrácie	-2	+15	+10
veková štruktúra			
- predproduktívny vek	16,5 %	16,2 %	16,0 %
- produktívny vek	65,1 %	65,0 %	65,0 %
- poproduktívny vek	18,3 %	18,8 %	19,0 %
vzdelanostná štruktúra			
- základné vzdelanie	242	242	245
- učň. vzdelanie	372	373	375
- stredoškolské	485	486	489
- vysokoškolské	131	131	134

2.1.2 Ekonomika

- Odvetie výroby a služieb

Ako už bolo uvedené hlavným zdrojom výroby a služieb v meste je kúpeľníctvo a naň naväzujúce odbory.

- Zamestnanosť a nezamestnanosť

	r. 2001	r. 2003	r. 2004 (odhad MÚ)
obyvateľstvo celkom	1 500	1 502	1 515
nezamestnaní	104	113	95
z toho			
- základné vzdelanie	17	19	13
- učň. vzdelanie	49	51	46
- stredoškolské	35	39	33
- vysokoškolské	3	5	3
miera nezamestnanosti	6,9	7,5	6.2

- Podnikateľské subjekty a ich štruktúra

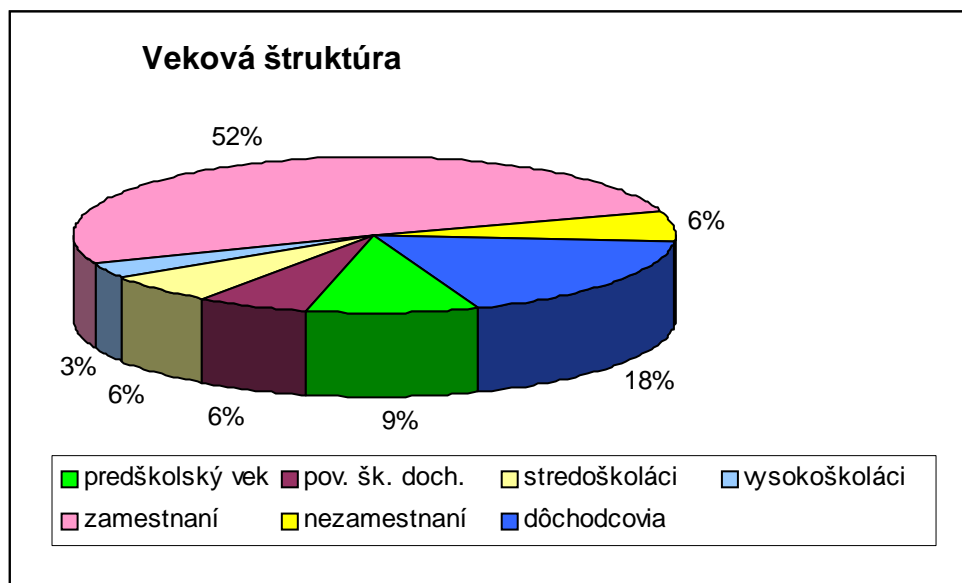
počet	živnosti	spoločnosti s ručením obmedzeným	družstvá	akciové spoločnosti
- prvovýroba	9	5	1	
- výroba	19	3		2
- služby	47	13		3
spolu	79	21	1	5

2.1.3 Občianska vybavenosť, vzdelávanie a kultúra

Štruktúra obyvateľstva podľa podrobnejších vekových, národnostných kritérií a podľa vierovyznania

	r. 2001	r. 2003	r. 2004 (odhad MÚ)
trvalo bývajúce obyvateľstvo celkom	1 500	1 502	1 515
z toho ženy	796	797	805
veková štruktúra			
- predškolský vek	136	136	140
- pov. šk. doch.	82	85	92
- stredoškooláci	88	90	92
- vysokoškooláci	45	45	47
- zamestnaní	770	770	774
- nezamestnaní	104	101	95
- dôchodcovia	275	275	275
národnostná štruktúra			
- slovenská	1 435	1 444	1 455
- maďarská	53	53	55
- rómska	3	3	3
- česká	2	2	2
religiozita			
- rímsko-kat.	835	837	844
- ev. a. v.	434	434	438
- gréckokatolícka	4	4	4
- svedkovia Jehovovi	9	9	9
- reform. kresť. cirkev	2	2	2
- bez vyznania	216	216	218

- Technická infraštruktúra

Mesto má pomerne slušne vybavenú technickú infraštruktúru – má verejný vodovod, kanalizáciu, ČOV, mesto je plynofikované. Predstaviteľstvo mesta sa usiluje aj o opätovné sprevádzkovanie osobnej železničnej dopravy na trati Zvolen – Šahy. Pomerne nevyhovujúca je kvalitatívna úroveň dopravnej komunikácie Dudince – Hontianske Moravce – Žemberovce aj v smere na Šahy, Levice a Krupinu. V meste je potrebná rekonštrukcia chodníkov a prístupových komunikácií, oprava starého mosta cez potok Štiavnica a vybudovanie záchytného parkoviska mimo vnútorného kúpeľného prostredia.

- Sociálna infraštruktúra

Na území mesta sa nachádza súkromný penzión, v ktorom využíva služby 30 občanov. Zriadený je aj Klub dôchodcov. Rezervy sú v poskytovaní opatrovateľských služieb, ktoré by mohli byť pracovnou príležitosťou pre nezamestnaných občanov. V súčasnosti sa uvažuje o zámere otvoriť penzión pre seniorov aj zo zahraničia, pre krátkodobý a dlhodobý pobyt s možnosťami ambulantného využívania kúpeľných služieb.

Istou negatívnou črtou v občianskej komunite mesta je asociálne správanie niektorých občanov z radov nezamestnaných a rómskeho etnika z okolitých obcí, čo vyvoláva potrebu zvýšenia dôrazu na sociálnu prácu a služby štátnej polície.

- Zdravotná infraštruktúra

Základnú zdravotnú starostlivosť poskytuje zdravotné stredisko s ambulanciami praktického, gynekologického, zubného a detského lekára. V meste je zriadená aj lekáreň. Občania môžu využívať aj kúpeľné a rehabilitačné zariadenia v meste.

- Kultúrna infraštruktúra, záujmová činnosť

V meste je nedokončená stavba kultúrneho domu, kde po prestavbe bude umiestnené atraktívne multifunkčné zariadenie využívajúce podmienky mesta (voda) pre rekreáciu, vodoliečbu, ale aj kultúrne a spoločenské aktivity. V súčasnosti slúži kultúrno-spoločenským účelom budova v Merovciach. Verejnosti sú prístupné kultúrne aktivity, poriadané v LÚ Diamant a kúpeľných domoch Smaragd a Rubín. V meste sa nachádza verejná knižnica. Charakteristické pre mesto Dudince je spájanie kultúrno-spoločenských a športových aktivít. Futbalové ihrisko sa postupnou dostavbou vybavenosti dostáva na úroveň štadióna. k dispozícii verejnosti sú i tenisové kurty, avšak ich stav je v súčasnosti pomerne zanedbaný. Mesto má zámer v rámci výstavby ZŠ vybudovať aj športovú halu, prístupnú verejnosti a miniihriskom s umelým trávnikom, tak aby bolo občanom a hlavne mládeži umožnené športové vyžitie aj v zimnom období.

- Bývanie

	r. 2001	r. 2003	r. 2004 (odhad MÚ)
domy spolu	273	275	277
- z toho neobývané	36	36	36
byty spolu	591	669	669
- z toho neobývané	74	74	74
počet trvalo bývajúcich na jeden byt	2,9	2,5	2,5
m ² obytnej plochy na jeden byt	59,9	60,0	60,0
m ² obytnej plochy na jednu osobu	20,6	23,8	23,6

V meste je možné konštatovať výraznú angažovanosť štátu a mesta pri riešení bytovej otázky. V roku 2003 narástol počet novopostavených nájomných bytov v meste v počte 78 bj.

Priestorové možnosti na novú výstavbu rodinných domov v meste sú tiež vytvorené, zároveň je potrebné orientovať sa na možnosti odpredaja neobývaného domového fondu prostredníctvom trhu s nehnuteľnosťami.

Bytový fond

Strategický cieľ:

„Zlepšiť ekonomické a sociálne podmienky života občanov, zabezpečiť atraktivitu a príťažlivosť kúpeľného mesta Dudince pre investorov, tak, aby vznikol dostatok pracovných miest v meste“.

Bývanie, ochrana a bezpečnosť

Bývanie

V meste Dudince je v súčasnosti dostatok bytov a domového fondu. Vlastníctvo bytov je obecné, družstevné, no najviac bytov vlastní fyzické osoby. Vybavenie bytov je štandardné – podľa kategórií. Technické vybavenie bytov závisí od toho, o akú kategóriu sa jedná. Na území mesta je väčšina bytov I. kategórie. V týchto bytoch je zabezpečená dodávka tepla, v RD individuálne, a v BD spoločným vykurovaním aj dodávka pitnej vody a teplej úžitkovej vody. Súčasťou takýchto bytov je tiež samozrejme splachovacie WC. Medzi technické vybavenie bytov I. kategórie patrí aj zabezpečený káblový rozvoj a internet individuálne. Rodinné domy majú charakter bytov I. kategórie so všetkou vybavenosťou.

Podľa odborných odhadov vo vyspelých štátoch Európy je cez 400 bytov na tisíc obyvateľov, v Slovenskej republike v súčasnosti je okolo 1 700 000 trvalo obývaných bytov, t.j. na 1 000 obyvateľov pripadá cca 310 trvalo obývaných bytov.

V Dudinciach je dosiahnutý pomer: 407 bytov, 235 rodinných domov a 1500 obyvateľov.

V roku 2012 by mal byť dosiahnutý pomer 428 bytov na 1000 obyvateľov. Z toho vyplýva, že Mesto Dudince je nad úrovňou vyspelých krajín Európy, aj Slovenskou republikou úrovňou obyvateľov na obývaných bytov.

Do roku 2003 mesto vystavalo 8 bytových domov so 78 bytovými jednotkami za podpory ŠFRB.

Mesto Dudince stále eviduje množstvo žiadostí o pridelenie obecných nájomných bytov.

Podľa UPM a požiadaviek obyvateľov mesta sa v nasledujúcom období uvažuje s prípravou území a výstavbou do ďalšieho obdobia.

Navrhované riešenie používa 3 formy bytovej výstavby:

- 1) forma individuálnej bytovej výstavby (IBV),
- 2) forma hromadnej bytovej výstavby (HBV),
- 3) forma polyfunkčnej málo podlažnej výstavby.

V meste sa plánuje otvoriť nová ulica IBV, kde sa predpokladá do roku 2020 s výstavbou cca 20 rodinných domov. Do roku 2017 Mesto Dudince má v pláne 12 mestských nájomných bytov.

V meste Dudince sa plánuje nadstavba zdravotného strediska, kde sa môže postaviť 7 - 8 dvojizbových bytových jednotiek v ktorých bude elektrické vykurovanie.

Okrem uvedeného je potrebné uvažovať s priebežnou údržbou, rekonštrukciou, resp. sanáciou jestvujúceho bytového fondu s cieľom zachovania bezpečného a zdravého životného prostredia v obytných zónach.

ANALÝZA ŽIVOTNEJ ÚROVNE OBYVATEĽSTVA

Úroveň bývania a vybavenosti domácností

Podľa údajov z rôznych štatistických hlásení je vybavenie domácností v meste Dudince nasledovná:

- na jeden byt pripadá 3 trvale bývajúcich osôb (SR – 3,21),
- ústredné kúrenie má 99 % domácností (SR – 76,3%),
- automatickou pračkou je vybavených nad 90 % domácností,
- počet rekreačných chat a vlničnými domčekmi disponuje 50 domácností (SR – 39,1%),

Celkový počet osôb prihlásených na trvalý pobyt v meste Dudince sa dlhodobo pohybuje okolo 1500.

Výstavba

Priority

- zatraktívnenie razu mesta

Opatrenia

- rekonštrukcia Domu služieb budovy MsÚ a neustále prebieha rekonštrukcia kúpeľných a liečebných objektov, ktorých je súčasná kapacita vyše 2 200 lôžok
- v súčasnosti prebieha rekonštrukcia cestnej siete a verejných priestranstiev a kúpeľného parku

Doba realizácie

- nepretržite

Realizátori

- mesto, vlastníci objektov

Financovanie

- rozpočet mesta, dotácie, individuálne zdroje

OBLASŤ OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI A MAJETKOVOPRÁVNÝCH VZŤAHOV

Oblasť bytovej politiky

Priority

- v širšom horizonte budúcich rokov / 2012 – 2017/ je prognóza, že počet bytových jednotiek v našom meste dosiahne 650 pri počte obyvateľov 1500,
- vytváranie podmienok pre vznik nových bytových jednotiek,
- zvyšovanie kvality bytového fondu.

Formy výstavby :

- Hromadná bytová výstavba (50%)
- Individuálna bytová výstavba (40 %)
- Polyfunkčná málo podlažná výstavba (10%)

Aktivity

Merateľné ukazovatele

- vybudovanie nových bytov v počte 12

Doba realizácie

- roky 2012 – 2017

Realizátori

- stavebníci, mesto, podnikateľské subjekty.

Financovanie

- štátny rozpočet,
- finančne prostriedky súkromných investorov,
- rozpočet mesta.

Majetkovoprávne vzťahy

Činnosť obecnej samosprávy v akejkoľvek oblasti musí byť zameraná na hospodárske a sociálne povznesenie obce pri zachovaní podmienok trvalo udržateľného rozvoja. Pozemky v intraviláne aj v extraviláne, cesty, chodníky, verejné priestranstvá, obytné domy, budovy – to všetko je prostredie, v ktorom obec žije svoj život a rozvíja svoju činnosť.

Jedným z vážnych problémov, ktoré komplikujú prechod k spoločnosti založenej na trhovom hospodárstve je vysoká miera neusporiadanosti pozemkového vlastníctva a s ňou súvisiace ťažkosti pri preukazovaní vlastníckeho práva k pozemkom. Takýto stav pretrváva aj v našom meste.

Úlohou majetkovoprávneho oddelenia je usporiadať nehnuteľný majetok – pozemky a stavby , ktoré sú v užívaní mesta Dudince.

Komplex 78 nájomných bytov na Okružnej ulici.

- Školstvo, mimoškolské zariadenia

V Dudinciach je zariadená malotriedna základná škola s počtom žiakov 90, umiestnená v staršej nevyhovujúcej budove, vyžadujúcej rekonštrukcie a rozšírenie aj o telocvičňu a školskú jedáleň.

Rekonštrukcia je potrebná i v materskej škole. V meste sa nachádza tiež Základná umelecká škola, ktorú navštevuje 140 žiakov v literárnom-dramatickom, hudobnom a výtvarnom odbore. Stredná škola sa na území mesta nenachádza, najbližšie možnosti sú v Krupine, Leviciach a Šahách.

2.1.4 Životné prostredie

Environmentálna situácia vzhľadom na kúpeľný štatút územia patrí k najlepším v rámci Slovenska.

Mesto sa vyrovnáva aj s problematikou odpadu, zavedený je separovaný zber odpadu a problematika divokých skládok je eliminovaná. V zámeroch plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mikroregiónu Hontianka sa nachádzajú aj nasledovné opatrenia zamerané na životné prostredie a ochranu jestvujúcich prírodných biotopov:

- vyčistenie koryta potoka Štiavnica
- revízia generelu verejnej zelene na území mesta
- rekonštrukcia kúpeľného parku a lesoparku

2.2 Analýza realizovaných opatrení

Kvalifikácia dopadov, vyplývajúcich z realizovaných opatrení v programovacích obdobiach 2004 – 2006 a 2007 – 2013, bude vykonaná na základe hodnotiacich a monitorovacích správ.

2.3 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY

- ▶ na báze zdrojov liečivých vôd vybudovaný potenciál kúpeľných liečebných a rehabilitačných zariadení medzinárodného a národného významu a s tým súvisiaci
 - dostatok ubytovacích kapacít
 - voľné kapacity primerane vzdelanej pracovnej sily
- ▶ vhodná geografická poloha a výborné prírodné a klimatické podmienky pre rozvoj cestovného ruchu a riadenej turistiky a agroturistiky
- ▶ vhodné pôdne a klimatické podmienky pre pestovanie kultúrnych plodín podporená existujúcou tradíciou
- ▶ pomerne dobre vybudovaná technická infraštruktúra
- ▶ minimálne environmentálne záťaž

SLABÉ STRÁNKY

- ▶ nedostatočne vybudovaná infraštruktúra pre podporu rozvoja cestovného ruchu a vidieckej turistiky – obchodná sieť, komfortná sieť služieb,
- ▶ nedostatok doplnkových turistických atraktivít resp. nedocenenie existujúceho kultúrneho a historického potenciálu
- ▶ absencia priemyslu, súvisiaca s neexistujúcou surovinovou základňou
- ▶ útlm poľnohospodárskej výroby, neexistujúca finalizácia
- ▶ lokalizácia mimo trás rýchlostných komunikácií a diaľnic
- ▶ stagnujúci až nepriaznivý demografický vývoj
- ▶ slabá informovanosť
- ▶ nedostatok financií na rozvoj mesta

PRÍLEŽITOSTI

- ▶ využiť možnosti sfér pomoci európskych spoločenstiev a spolu s mobilizáciou vnútorných ľudských a materiálnych zdrojov:
 - vybudovať chýbajúcu infraštruktúru podporujúcu rozvoj cestovného ruchu (kúpaliská, parkoviská, obchodnú sieť, turistické a cykloturistické trasy, informačné a poradenské centrum) s pozitívnym dopadom na rozvoj mesta
 - vybudovať chýbajúcu alebo nevyhovujúcu obecnú infraštruktúru
- ▶ organizovanie vzdelávacích aktivít v oblasti informatiky, jazykových znalostí, podnikateľských zručností

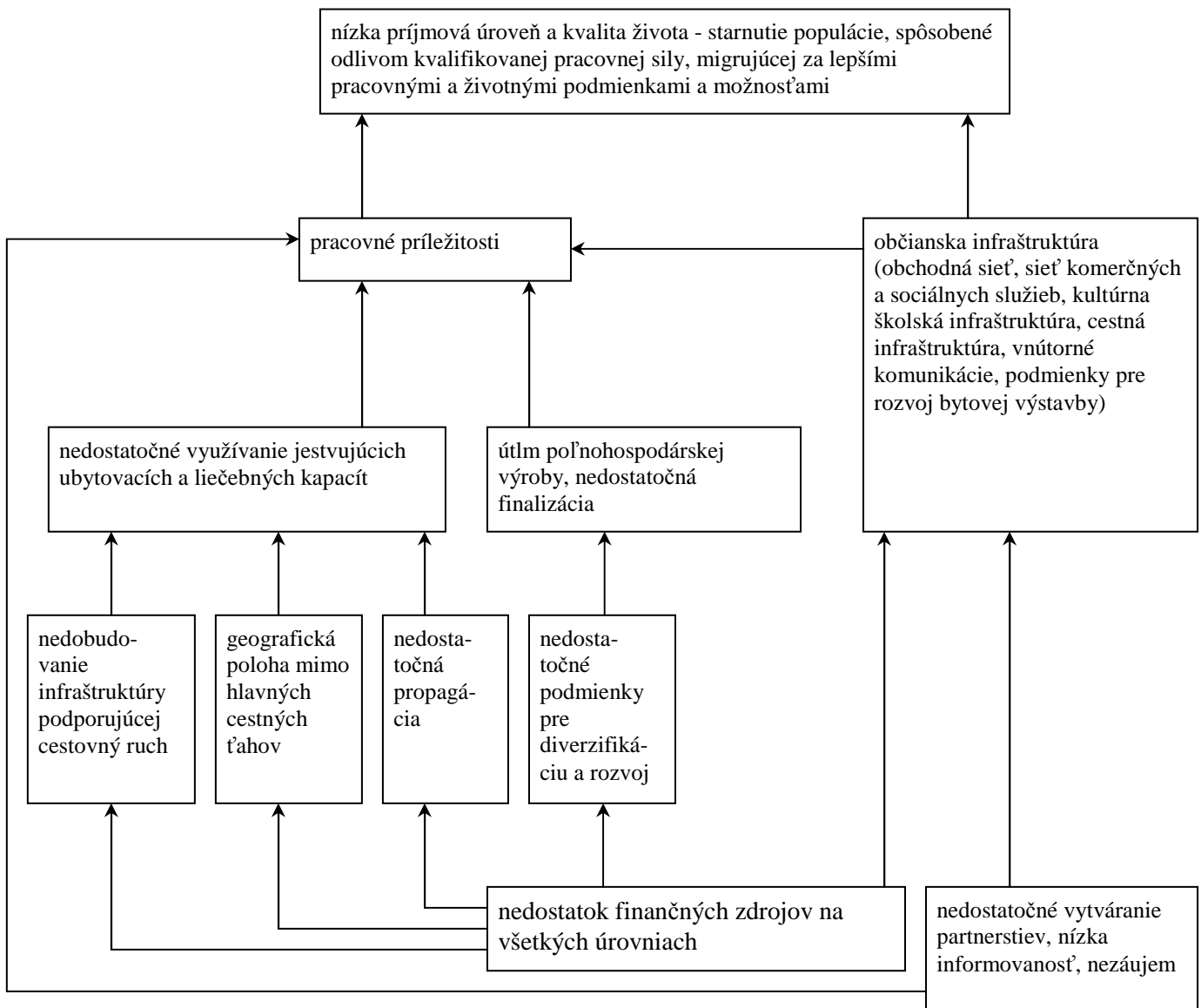
OHROZENIA

- ▶ prirodzený a migračný úbytok obyvateľstva
- ▶ obmedzený prístup k finančným zdrojom
- ▶ nejasné dopady meškajúcej fiškálnej decentralizácie
- ▶ nízka vzdelanostná úroveň nezamestnaných
- ▶ nízka intenzita systematickej marketingovej aktivity smerovanej na sústavnú propagáciu mesta a využívanie jej klasických aj moderných foriem
- ▶ možná nedostatočná inštitucionálna spolupráca pri realizácii zámerov

2.4 Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Z analýz vykonaných v súvislosti s posúdením jednotlivých bariér rastu možno vnímať vzájomnú prepojenosť faktorov, negatívne ovplyvňujúcich rozvoj mesta. Tak ako vo všetkých vidieckych regiónoch je hlavným problémom nedostatočná úroveň kvality života obyvateľstva, príčinou ktorej je nedostatok pracovných príležitostí a následkom odliv kvalifikovanej pracovnej sily, starnutie populácie, a to aj napriek niektorým špecifickým pozitívam, ako je mimoriadne vybudovaná sieť kúpeľných a rehabilitačných zariadení.

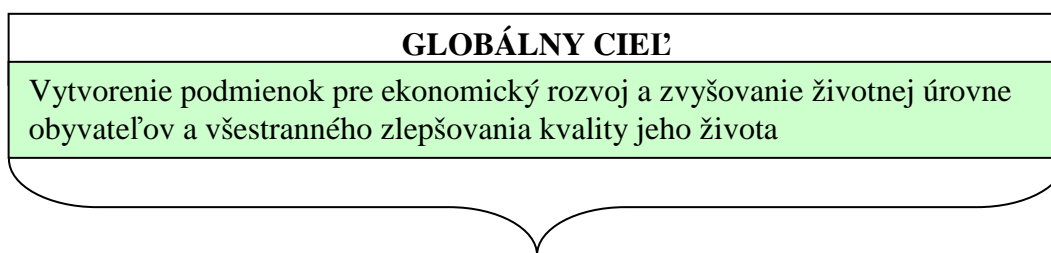
rozostavaný kultúrny dom

3. ROZVOJOVÁ STRATÉGIA

3.1 Ciele a priority

Z formulovania bariér rozvoja ako výsledku sociálno – ekonomickej analýzy a SWOT analýzy vyplýva definícia strategického cieľa mesta Dudince, ktorý môže mať takúto podobu:

ŠPECIFICKÉ CIELE:	SOP - OP	Priorita	Opatrenie	Podopatrenie
cieľ č. 1. Dobudovanie lokálnej infraštruktúry - 1.a. výstavba športovej haly	OP ZI	3. – Lokálna infraštruktúra	3.1 – Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry v regiónoch	3.1.1 – Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry
- 1.b. rekonštrukcia materskej školy a zákl.umeleckej školy	OP ZI	3. – Lokálna infraštruktúra	3.1 – Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry v regiónoch	3.1.1 – Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry
- 1.c. výstavba nových miestnych komunikácií na rozvojových plochách, rekonštrukcia existujúcich miestnych komunikácií, výstavba a rekonštrukcia peších komunikácií	OP ZI	3. – Lokálna infraštruktúra	3.4 – Renovácia a rozvoj obcí	
- 1. d. výstavba zastávkových prístreškov	OP ZI	3. – Lokálna infraštruktúra	3.4 – Renovácia a rozvoj obcí	
- 1. e. rekonštrukcia kúpeľného parku a lesoparku	OP ZI	3. – Lokálna infraštruktúra	3.4 – Renovácia a rozvoj obcí	
cieľ č. 2. Podpora budovania a rekonštrukcie				

infraštruktúry - využitie v súčasnosti nepoužívaných areálov pre vybudovanie skladových priestorov na podporu podnikateľských aktivít	SOP - PS	1. – rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb s využitím rozvoju domáceho rastového potenciálu	1.2 – Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry	
cieľ č. 3. Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry cestovného ruchu - 3. a. rekonštrukcia rozostavanej budovy kultúrneho domu na multifunkčný objekt vodných a kultúrnych aktivít – relaxačné centrum	SOP - PS	2. – Rozvoj cestovného ruchu	2.1 – Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry cestovného ruchu	
- 3. b. výstavba cyklotrás	SOP - PS	2. – Rozvoj cestovného ruchu	2.1 – Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry cestovného ruchu	

Rozvoj mesta a rozvoj kúpeľníctva na území Dudiniec sú vzájomne sa podporujúce faktory, v dôsledku čoho zastupiteľstvo mesta pozitívne vníma aktivity štatutárnych zástupcov Kúpeľov Dudince a.s., smerujúce k prestavbe objektov LÚ Rubín, BT Krišťál a Letné kúpalisko o rozpočtovom náklade celkom cca 180 mil. Sk.

Rovnako mesto podporuje zámer Neštátneho zdravotného zariadenia – Hotela Hviezda, spočívajúci v rekonštrukcii hotelových izieb na úroveň trojhviezdičkového hotela, spoločensko – kongresového centra, ako aj výstavby balneocentra a rozšírenie parkovacích plôch v celkovej hodnote cca 80 mil. Sk.

4. FINANČNÝ PLÁN

4.1 Vstupná analýza finančnej situácie mesta

V priebehu roka 2003 ako východiskovej bázy finančnej analýzy poklesla hodnota stálych aktív o 10 913 tis. Sk následkom vytvorenia opravných položiek v hodnote 38 690 tis. Sk. Tento pokles je následkom metodickej zmeny v účtovníctve obcí.

Hmotný investičný majetok celkom vzrástol o 27 777 tis. Sk.

Stupeň samofinancovania mesta zaznamenal v priebehu roka 2003 nasledujúci vývoj:

začiatok roka: 91,84 %

koniec roka: 73,48 %

čo spôsobil nárast záporného salda výdavkov a nákladov rozpočtového hospodárenia, ako aj pokles bilančnej hodnoty majetku. V súlade s tým sa stupeň zadĺženosti v priebehu roku zvyšoval takto:

začiatok roka: 8,16 %

koniec roka: 26,52 %

Nárast zadĺženosti mesta súvisí so záväzkom voči Štátnemu fondu rozvoju bývania a dokončením 78 bytov vo výške 33 084. tis. Sk. Tento záväzok je dlhodobého charakteru (splatnosť do roku 2031 a 2032) a v podstate mesto nezaťažuje, nakoľko sa realizuje z nájomného. Záväzok vo výške 15 914 tis. Sk predstavuje úver staršieho dáta poskytnutý v r. 19... Slovenskou sporiteľňou na dostavbu ČOV. Toho času eviduje tento záväzok Slovenská konsolidačná a. s., kde bol presunutý v rámci reštrukturalizácie bánk – jeho ďalší osud je nejasný, zaťažuje však primeranú časť majetku mesta záložným právom.

Likvidita verejného sektoru nemá rovnakú vypovedaciu hodnotu ako likvidita u podnikateľských subjektov, v zásade však pomer krátkodobého finančného majetku ku krátkodobým záväzkom je priaznivý, keď napr. okamžitá likvidita k 31. 12. 2003 za mesto Dudince predstavuje

$$\frac{\text{finančný majetok}}{\text{krátkodobé záväzky}} = \frac{1\ 014}{27} = 37,56$$

Z posúdenia vykázaných účtovných údajov možno konštatovať, že napriek relatívne uspokojujivej situácii mesta, pri realizácii strategických zámerov je nutné uvažovať s nenávratnou finančnou pomocou štátu a európskych fondov. Otázka vlastnej účasti mesta môže byť riešená úvermi so splatnosťou 5 – 10 rokov. Splátky úverov by nemali narušiť finančnú rovnováhu mesta, avšak neznámym faktorom

zostáva dopad fiškálnej decentralizácie, ktorý môže výšku a štruktúru zdrojov ovplyvniť pozitívne, alebo negatívne.

4.2 Rozdelenie financií na programovacie obdobie

V súčasnosti eviduje mesto nasledovné ukončované, rozostavané resp. začínajúce stavebné akcie (do začínajúcich zahrňujeme aj stavby, ktoré sú iba v štádiu projektovej prípravy, t.j. bez stavebnej prestavanosti)

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta DUDINCE

v mil. Sk

Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje (vlastné + úver)
		Verejné zdroje spolu	Fondy EÚ	Národné verejné zdroje			Miestne zdroje	
				NVZ	ŠR	Region. zdroje		
$A=B+H$	$B=C+D$	C	$D=E+F+G$	E	F	G	H	
2004	7,4	7,4	-	7,4	7,4	-	-	-
2005	222,5	209,5	142,2	67,3	67,3	-	-	13,0
2006	79,8	75,8	60,3	15,5	15,5	-	-	4,0
2007								
2008								
2009								
2010								
2011								
2012								
2013								

Na plánovacie obdobie 2007 až 2013 mesto podľa konkrétnych podmienok pripraví projekty. Uvedené v špecifických cieľoch a zaradí ich do jednotlivých rokov.

Finančná tabuľka programu podľa priorít a opatrení na rok 2004

v mil. Sk

	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje (vlastné + úver)	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fondy EÚ	Národné verejné zdroje			Miestne zdroje		
				NVZ	ŠR	Region. zdroje			
$A=B+H+CH$	$B=C+D$	C	$D=E+F+G$	E	F	G	H	CH	
OP – ZI Priorita 3 Opatrenie 3.1									
SOP – PS Priorita 2 Opatrenie 2.1									

V r. 2004 sa čerpanie zo žiadaných nenávratných finančných výpomocí (NFP) pre oneskorenie procesu pravdepodobne nerealizuje.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta DUDINCE

Finančná tabuľka programu podľa priorít a opatrení na rok 2005

v mil. Sk

	Oprávnene náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje (vlastné + úver)	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fondy EÚ	Národné verejné zdroje					
				NVZ	ŠR	Region. zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
* OP – ZI Priorita 3 Opatrenie 3.1	9,0	8,5	7,2	1,3	1,3	-	-	0,5	-
** SOP – PS Priorita 2 Opatrenie 2.1	180,0	171,0	135,0	36,0	36,0	-	-	9,0	-

* týka sa materskej školy a základnej umeleckej školy – čerpanie v r. 2005 - 9,0 mil. Sk

** týka sa relaxačného centra – čerpanie v r. 2005 – 180 mil. Sk

Finančná tabuľka programu podľa priorít a opatrení na rok 2006

v mil. Sk

	Oprávnene náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje (vlastné + úver)	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fondy EÚ	Národné verejné zdroje					
				NVZ	ŠR	Region. zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
* OP – ZI Priorita 3 Opatrenie 3.1	9,8	9,3	7,8	1,5	1,5	-	-	0,5	-
** SOP – PS Priorita 2 Opatrenie 2.1	70,0	66,5	52,5	14,0	14,0	-	-	3,5	-

* týka sa materskej školy a základnej umeleckej školy – čerpanie v r. 2006 - 9,8 mil. Sk

** týka sa relaxačného centra – čerpanie v r. 2005 – 70 mil. Sk

5. Zabezpečenie realizácie

5.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Dudince naväzuje na program rozvoja banskobystrického samosprávneho kraja a čerpá aj z niektorých záverov programu mikroregiónu Hontianske.

Strategické zámery hodlá mesto realizovať prostredníctvom využitia programových dokumentov, ktorými sa riadi poskytovanie pomoci jednotlivých sfér určených európskymi spoločenstvami. Týmito dokumentmi sa bude riadiť realizácia zámerov a implementácia konkrétnych programov podľa jednotlivých fáz realizácie a monitorovania výsledkov.

5.2 Monitorovanie a hodnotenie

Predmetom monitorovania budú:

- *žiadosť o poskytnutie nanávratného finančného príspevku* obsahujúca najmä:
 - o informácie o žiadateľovi a jeho partneroch na projekte,
 - o informácie o projekte,
 - o názvy a očakávané hodnoty merateľných ukazovateľov projektu,
 - o finančný plán projektu;
- *monitorovacia správa projektu* predkladaná PP, ktorá obsahuje najmä:
 - o účtovnú uzávierku príjemcu pomoci,
 - o reálne hodnoty merateľných ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu realizovaného projektu;
- *žiadosť o prostriedky vrátane zúčtovacích dokladov* ako výstup procesu finančného riadenia obsahujúce najmä:
 - o sumy deklarovanych oprávnených výdavkov,
 - o sumy uznaných oprávnených výdavkov projektu,
 - o sumy neoprávnených výdavkov projektu,
 - o dátumy prijatia a zaúčtovania žiadosti o platbu na platobnej jednotke

Mestský úrad riadi rozvojové programy prostredníctvom svojich zamestnancov, ktorí:

- majú určené kompetencie,
- mestský úrad dbá na ich sústavné vzdelávanie, zamerané na komplexnú orientáciu v tvorbe, realizáciu a monitorovanie rozvojových programov.

Mestský úrad sústavné komunikuje prostredníctvom rôznych dostupných nástrojov s občanmi a interaktívne aktualizuje potreby, týkajúce sa rozvoja mesta.

6. Záver

Dokument Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta, ktorý bude nástrojom prípravy a realizácie rozvoja na programovacie obdobie 2004 - 2006 a 2007 – 2013 je potrebné vyhodnocovať v ročnej periodicite a ako živý dokument podľa potreby aktualizovať, doplňovať a upravovať.

Schválené Mestským zastupiteľstvom v Dudinciach

dňa ...

č. uznesenia ...

pečiatka a podpis primátora